

Sygn. XXV C 933/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Błażejczyk
Protokolant:	sekretarz sądowy Aleksandra Bartczak

po rozpoznaniu 30 listopada 2018 r. w Warszawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej

o zapłatę

1. zasądza od Skarbu Państwa- Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej na rzecz (...) sp. z o.o. w W. kwotę 2 714 429,53zł (dwa miliony siedemset czternaście tysięcy czterysta dwadzieścia dziewięć złotych pięćdziesiąt trzy grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie płatnymi od 24 maja 2017r. do dnia zapłaty,

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

3. zasądza od Skarbu Państwa- Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej na rzecz (...) sp. z o.o. w W. kwotę 115 017zł (sto piętnaście tysięcy siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 15 017zł (piętnaście tysięcy siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

XXV C 933/17

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w W. pozwem z 23 maja 2017r (data prezentaty) wnosił o zasądzenie, na swoją rzecz, od pozwanego kwoty 2 773 775,25zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, płatnymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, wskazując, że na żadaną kwotę składa się: kwota 2 163 954,96zł tytułem należności głównej i kwota 609 820,29zł tytułem skapitalizowanych odsetek za okres 11 marca 2014r do dnia wniesienia pozwu. Wskazywał, że poniósł szkodę na skutek bezprawnej, podlegającej natychmiastowemu wykonaniu, decyzji Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej Prezes UKE) z 23 lutego 2009r, na podstawie której Prezes UKE zmienił postanowienia porozumienia zawartego 11 października 2002 r. pomiędzy (...) a (...) i zmniejszył opłatę na rzecz (...) od (...) ustaloną w porozumieniu. Decyzja została uchylona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 22 października 2012r VI ACA 984/12 w zainicjowanym przez powoda postępowaniu odwoławczym.

Pozwany Skarb Państwa- Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej wnosił o oddalenie powództwa. Wskazywał, że decyzja Prezesa UKE z 23 lutego 2009r. została uchylona, a nie unieważniona, co powoduje niespełnienie przesłanki braku zgodności z prawem w rozumieniu art. 417⁽¹⁾§2 k.c.; podniósł zarzut przedawnienia i zarzut nadużycia prawa.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) SA w W. (poprzednik powoda) oraz (...) SA w W. (obecnie (...) SA w W.) zawarły umowę (określaną przez siebie jako porozumienie), w której określiły m.in. sposób obliczania należności (...) SA w W. na rzecz (...) SA w W. za minutę połączenia przychodzącego z sieci (...) i zakończonego w sieci (...); ustaliły, że należność ta jest równa sumie iloczynu liczby minut połączeń w odpowiednim okresie taryfikacyjnym T1, T2, T3 i odpowiedniej stawki rozliczeniowej w wysokości ustalonej dla każdego z okresów taryfikacyjnych (k.56-75). Ta umowa była aneksowana (k.76-171). W aneksie nr (...), obowiązującym od 1 maja 2008r., strony ustaliły, że opłata na rzecz (...), wnoszona przez (...) za zakończenie połączeń głosowych, w sieci ruchomej (...), wybudowanej w standardzie GSM 900 i 1800, w okresach taryfikacyjnych T1, T2, T3, wynosi 0,3387 zł/min; opłata na rzecz (...), wnoszona przez (...), za zakończenie połączeń głosowych w sieci ruchomej (...), wybudowanych w standardzie UMTS w okresach taryfikacyjnych T1, T2, T3 wynosi 0,3387 zł/min (k.168-169verte).

Prezes UKE decyzją z 30 września 2008r. nałożył na (...) obowiązek dostosowania stawki z tytułu zakończenia połączeń głosowych w publicznej sieci telefonicznej do poziomu 0,1677zł/min; z tym, że w okresie 1 stycznia 2009r do 30 czerwca 2009r do stawki 0,2162zł/min; a od 1 lipca 2009r do wysokości 0, 1677zł/min. Decyzji tej został nadany rygor natychmiastowej wykonalności. Prezes UKE, 23 lutego 2009r., wydał decyzję zmieniającą umowę stron i obniżył stawkę łączącą strony z 0,3387zł/min do 0,2162zł/min do 30 czerwca 2009r. i do 0, 1677zł/min od 1 lipca 2009r. do 13 sierpnia 2009r. (k.172-178verte). (...) wdrożył tę decyzję od 23 lutego 2009r., tj. z datą jej doręczenia. Sąd Okręgowy w Warszawie –Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uwzględnił odwołanie (...) i uchylił decyzję Prezesa UKE z 30 września 2008r. Apelacja Prezesa Urzędu Regulacji Elektronicznej została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 stycznia 2012r., w sprawie VI ACa 1004/11 (k.205-212). Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia kasacji Prezesa UKE do rozpoznania, postanowieniem z 12 kwietnia 2013r (k.213-214). Sądy wskazały, że przedmiotowa decyzja miała charakter decyzji regulacyjnej, a przed wydaniem decyzji Prezes UKE zaniechał przeprowadzenia postępowania konsultacyjnego i konsolidacyjnego wymaganych w ustawie prawo telekomunikacyjne i tej wady decyzji nie można naprawić w toku postępowania sądowego, co spowodowało, że zaskarżona decyzja musiała zostać wyeliminowana z porządku prawnego.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, wyrokiem z 22 października 2012r., wydanym w sprawie VI ACa 984/12, uchylił decyzję Prezesa UKE z 23 lutego 2009r. (k.215-222). Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia kasacji do rozpoznania (k.223-226). Sąd Apelacyjny wskazał, że w sprawie doszło do istotnej zmiany sytuacji prawnej, w toku trwania postępowania, tj. wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji Prezesa UKE z 30 września 2008r., która była podstawą wydania przez Prezesa UKE decyzji z 23 lutego 2009r., co prowadzi do skutku, że zaskarżona decyzja, jako oparta na decyzji uchylonej, również podlega uchyleniu. Sąd wskazał, że wyrok uchylający decyzję jest wydawany wówczas, gdy wydanie decyzji nastąpiło bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa, jak również wtedy gdy dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej; są to przesłanki jakie dają podstawę do stwierdzenia nieważności decyzji w oparciu o przepis art.156 k.p.a. Prawomocne uchylenie decyzji z 30 września 2008r. ma skutek ex tunc, i wobec decyzji z 23 lutego 2009r. ma taki skutek, że należy uznać że ta decyzja 23 lutego 2009r. została wydana bez podstawy prawnej.

(...) w wyniku stosowania w rozliczeniach z (...) stawek określonych decyzją Prezesa UKE z 23 lutego 2009r otrzymał od (...), w okresie, kwotę mniejszą o 2 163 954,96zł, niż kwota wynikająca z zawartej przez (...) i (...) umowy (k.227-247).

(...) wnioskiem z 21 lutego 2014r, wystąpił przeciwko Skarbowi Państwa- Prezesowi Urzędu Regulacji Elektronicznej z zawezwaniem do próby ugodowej, wstąpił z roszczeniem o zapłatę kwoty 2 163 954,96zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działania przy wykonywaniu władzy publicznej, polegające na wydaniu przez Prezesa UKE decyzji administracyjnej, naruszającej prawo, podlegającej natychmiastowemu wykonaniu (k.248-252). Odpis wniosku Skarb Państwa- Prezes UKE otrzymał 10 marca 2013r (k.254). Do ugody nie doszło (k.255).

Stan faktyczny sprawy nie był sporny między stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Art.77 Konstytucji RP stanowi, że każdy ma prawo do wynagrodzenia za szkodę, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Zgodnie z art. 417 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa. Jak wskazuje art. 417¹§2 zd1 k.c. jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba, że przepisy odrębne stanowią inaczej. Zdaniem sądu w zakresie regulacji z art. 417¹ §2 k.c. mieszczą się szkody wyrządzone w wykonaniu rozstrzygnięć nieprawomocnych.

Zdaniem sądu żądanie przez (...) zapłaty odszkodowania nie stanowi nadużycia prawa. (...) miał wybór pomiędzy dochodzeniem od swojego kontrahenta wynagrodzenia zgodnie z zawartą umową lub odszkodowania od organu władzy publicznej z bezprawnymi działaniami którego doszło do wyrządzenia mu szkody (odpowiedzialność in solidum). Nie może stanowić nadużycia prawa żądanie zapłaty z jednej z podstaw tj. na podstawie deliktu a nie z podstawy kontraktowej.

Naruszenie prawa przez wydanie wadliwej (nieważnej) decyzji, zaopatrzonej rygiem natychmiastowej wykonalności, wywołało szkodę powoda w postaci utraconych dochodów. Odszkodowanie obejmuje, zgodnie z art. 361§2 k.c., kwotę jaką powód otrzymałby od swojego kontrahenta zgodnie z zawartym porozumieniem. Wysokość należności głównej jakiej domagał się powód w niniejszym postępowaniu nie była kwestionowana przez stronę pozwaną.

Art.417¹ §2 k.c. jako dodatkową przesłankę dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wprowadza obowiązek uprzedniego stwierdzenia niezgodności z prawem działania władzy publicznej. W ocenie sądu prejudykatem stwierdzającym, że decyzja stanowiąca źródło szkody była niezgodna z prawem może być każde z rozstrzygnięć sądowych. Sąd rozpoznający powództwo odszkodowawcze nie może ustalić samodzielnie przesłanki niezgodności z prawem decyzji, będącej podstawą szkody, lecz musi dysponować prejudykatem stwierdzającym, że decyzja, która zdaniem strony powodowej, była źródłem szkody, była niezgodna z prawem (wyrok Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2015 r., III CSK 96/14). Z żadnego przepisu nie wynika aby możliwość uznania za niezgodne z prawem w rozumieniu art. 417¹ §2 k.c. została ograniczona tylko do takiej decyzji administracyjnej, w stosunku do której zachodziłaby jedna z przyczyn kwalifikowanych naruszeń prawa, określonych w k.p.a., uzasadniających stwierdzenie nieważności decyzji ostatecznej, stwierdzenie wydania jej z naruszeniem prawa lub uzasadniających wznowienie postępowania zakończonego taką decyzją (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 7 kwietnia 2017r IACa 2338/15, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2015 r., III CSK 96/14). Zdaniem sądu każde rozstrzygnięcie sądowe eliminujące z obrotu prawnego decyzję administracyjną z powodu nieważności tej decyzji w rozumieniu art. 156 k.p.a. stanowi właściwy prejudykat w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c. Tym samym prejudykatem tym może być wyrok uchylający zaskarżoną decyzję z uwagi na naruszenie prawa materialnego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 2 listopada 2016 r., I ACa 1725/15).

Decyzją szkodzącą w niniejszej sprawie była decyzja z 23 lutego 2009r., zaopatrzona w rygor natychmiastowej wykonalności, wydana w oparciu o decyzję z 30 września 2008r., również zaopatrzoną w rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzja z 30 września 2008r została prawomocnie uznana przez sąd za nieważną i uchylona bowiem przed wydaniem decyzji Prezes UKE zaniechał przeprowadzenia postępowania konsultacyjnego i konsolidacyjnego wymaganych w ustawie prawo telekomunikacyjne i tej wady decyzji nie można było naprawić w toku postępowania sądowego. Decyzja ta została uchylona ponieważ została wydana w warunkach nieważności. Uchylenie decyzji z 30 września 2008r z powodu jej nieważności miało skutek ex tunc, czyli decyzja z 23 lutego 2009r. została wydana bez podstawy prawnej, a przez to również jest nieważna.

Jak wynika z powyższego powód wykazał podstawy odpowiedzialności z art. 417¹ §2 k.c.:

Zgodnie z art.123 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia lub zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; a także przez uznanie roszczenia przez osobę przeciwko której roszczenie przysługuje; lub przez wszczęcie mediacji. Z tego typu sytuacją mamy do czynienia w zakresie roszczenia należności głównej ale nie mamy do czynienia w zakresie żądania odsetek. Zawezwanie do próby ugodowej przerwało bieg terminu przedawnienia ale ponieważ dotyczyło jedynie należności głównej to doszło do przerwania biegu przedawnienia jedynie w zakresie tej należności. Zdaniem sądu w zaistniałej sytuacji powodowi należy się odsetki od należności głównej za okres trzech lat licząc wstecz od daty złożenia pozwu, a więc za okres 23 maja 2014r. do 23 maja 2017r. Suma tych odsetek wynosi kwotę 550 474,57zł. Ponad tę kwotę sąd oddalił żądanie zapłaty odsetek jako przedawnione.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art.100k.p.c., obciążając stronę pozwaną kosztami procesu w całości, bowiem powód uległ jej tylko co do nieznaczonej części. Na kwotę zasądzonych kosztów składa się: opłata sądowa od pozwu – 100 000zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa-17zł i wynagrodzenie pełnomocnika -15 000zł (§2 pkt.7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. zmieniającego rozporządzenie ww.).

Mając powyższe na uwadze sąd orzekł jak w sentencji.